

[Horn.]

Tale, der lyder om, at den har spillet fallit, og at den er en Fiasko. Det er forfejlet Vurdering af de fem Aars Arbejde. Jeg vil paastaa, at med de Muligheder, vi har haft, har vi egentlig naaet et bedre Resultat, end vi paa Forhaand maatte vente.

Jeg er den højtærede Minister meget taknemmelig for, at vi nu faar en Prøvetid paa et Par Aar til at forsøge at gøre denne Skole endnu bedre. Skolerne, Lærerne, Nævne og Arbejdsgiverne hænger i med at finde frem til en endnu bedre Form, men Skolen vil næppe finde den endelige Form i Løbet af de to Aar. Erhvervslivet er i høj Grad i Støbeskeen, og denne Skole vil som andre Skoleformer være nødt til at tage Hensyn til de Krav, Erhvervslivet stiller. Naar vi har gjort de to Aars Erfaringer, er det muligt, vi er kommet ind i saadanne Tilstande her i Landet, at vi bedre kan over-skue, hvordan vi skal indrette vore Skoler paa dette specielle Felt, men vi fra Ungdomsskolen staar ikke med Hatten i Haanden og beder om Undskyldning for, at vi ikke har naaet et bedre Resultat. Som jeg sagde før: de Resultater, vi har naaet, maa anerkendes efter de givne Forhold. Jeg skal vel erkende Rigtigheden af en Række af de Argumenter, man fremfører for, at det ikke er lykkedes at faa Tag i mere end ca. 30 pCt. af de unge, det drejer sig om. Det maatte jo være saaledes, eftersom Antallet af unge i disse Aldersklasser er faldet med ca. 30 000 i de 5 Aar, og vil falde med yderligere ca. 10 000 indtil 1951; det vil blive svært at holde Tallet. Man taler ogsaa om, at Beskæftigelsesgraden med de høje Lønninger bevirker, at der ikke kommer saa mange. Jeg skal ikke se bort fra disse Forklaringer, heller ikke fra Besættelsestidens Vanskeligheder, men det er ikke det, der har været afgørende. Det afgørende for, at Ungdomsskolen ikke er blevet det, vi kunde have ønsket: at den var blevet hævet op over de 30 pCt.s Tilslutning, er efter min Formening — og den bygger ikke alene paa egne Erfaringer, men ogsaa paa Udtalelser fra Skoledere Landet over — i høj Grad et Spørgsmaal om Skolens indre Forhold. Det er nemlig gaaet med denne Skole som med en Mængde andre Skoleformer, at vi har skabt nogle Rammer, men har ikke sørget for at faa dem tilstrækkeligt udstyret og

rigtigt møbleret. Det er faktisk gaaet de unge, der er kommet ind i denne Skole, paa samme Maade som det gaar dem, der flytter ind i et Hus, der endnu ikke er færdigt, hvor Haandværkerne gaar omkring og pudser det sidste af, at de stødes bort, fordi de ikke kommer til at føle sig hjemme, medens de, der flytter ind i en Lejlighed, er nødt til at blive der, da de ikke kan faa Tag over Hovedet andetsteds. Man kunde saa sige: ja, men skulde vi saa ikke have tvunget de unge til at blive i Skolen. Men her siger jeg afgjort: nej. Det er min Overbevisning, at det var en lykkelig Udgang, Sagen fik i 1942, da vi fik en fri Skole og kunde gøre vore Forsøg. Men jeg tror ogsaa til Gengæld, at de Forsøg, vi har gjort, og kan gøre i de kommende Aar, simpelthen vil føre til, at vi faar en Skoleform, en Skole med et Udstyr, der er saaledes, at vi kan sige til de unge, at nu maa de blive her, uden at det vil virke som Tvang over for dem, for vi kan se med det, vi allerede har skabt, at vi har Mulighed for at skabe en Skoleform, der vil tiltale de unge.

Naar jeg før nævnte Udstyret, tænkte jeg navnlig paa den Lærerstab, der er til Stede. Det var ogsaa en af de Ting, mit Partis Ordfører, den højtærede Formand for Folketinget, var inde paa, da Loven blev behandlet i dette høje Ting i 1942; han nævnte, at det med Lærerstaben vilde blive en af de store Vanskeligheder. Lærerne er selv klar over, at de har Vanskeligheder ved at magte Opgaven, idet de Gang paa Gang har talt om, at de skal have flere Specialkursus, saa de bliver i Stand til at klare denne særlige Skoleform. Vi har ikke haft tilstrækkeligt med Lærere til at klare Opgaven, vi har heller ikke haft de egentlig egnede Lokaler og det Udstyr, der skal til for at virke tiltrækkende paa Ungdommen. Vi maa endvidere huske paa, at de Elever, vi har, spænder lige fra den særdeles velbegavede og til den tunge initiativløse, og at faa alle disse Faktorer til at virke paa den rette Maade kræver en kolossal Ydelse af den Lærer, der har med dem at gøre. Vi maa søge at skabe Skolen saaledes, at de unge faar Følelsen af, at den Undervisning, der er Tale om, kan give dem noget, som de kan bygge videre paa. Hidtil har det ligget saaledes, at de i og for sig kun har higet mod at blive Jord- og Betonarbejdere.